

Al wil niemand megastallen, ze weren doet ook niemand

VK
24/6.08

Zes vragen over megastallen

De inwoners van Overijssel plaatsten met een burgerinitiatief de komst van varkensflats op de politieke agenda.

ARNHEM Provinciale Staten van Overijssel beslisten vanavond of zij de komst van megastallen in het buitengebied tegenhouden of niet. De plannen voor de stallen, waarin tienduizenden varkens en kippen worden gehuisvest, veroorzaken al een jaar veel onrust onder inwoners op het Twentse en Sallandse platteland. Voor het eerst in de geschiedenis van de Staten plaatsten de inwoners via een burgerinitiatief hun eigen onderwerp op de agenda van de provinciale politiek. Hun hoop is vanavond gevestigd op de PvdA.

Waarom zijn megastallen vooral actueel in Overijssel?

Omdat ondernemers uit Brabant in Overijssel vier concrete plannen hebben, die inwoners de stuipen op het lijf hebben gejaagd. De Brabanders wijken uit naar deze provincie omdat daar veel meer ruimte beschikbaar is in de zogeheten landbouwwontwikkelingsgebieden (logs), die bestemd zijn voor intensieve veehouderij. De plannen in de gemeenten Hellendoorn en Twenterand behelzen de bouw van stallen voor 20 duizend varkens per stal, verdeeld over meerdere verdiepingen. Ze worden ook wel varkensflats genoemd. Deze grootschaligheid is nog niet eerder vertoond in Nederland.

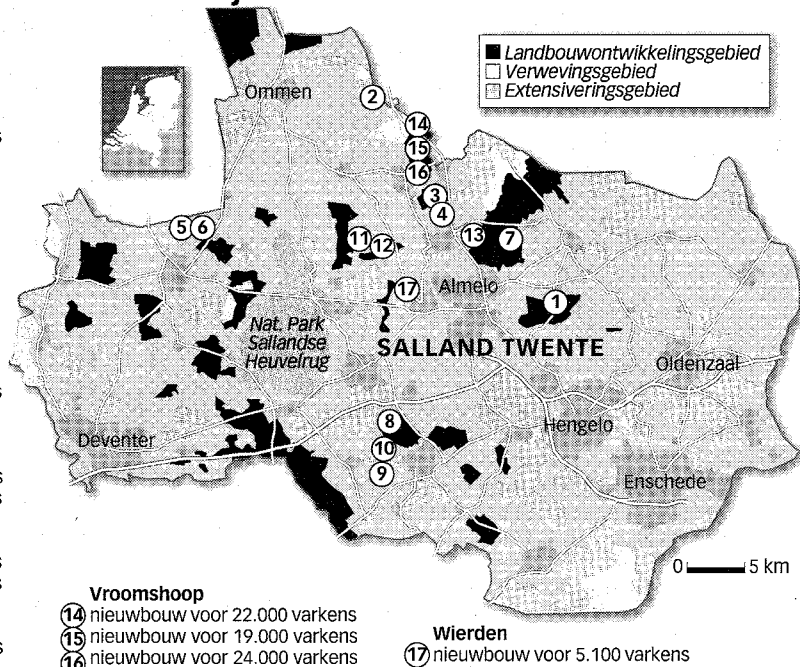
Bij Milieudefensie, dat de stand van zaken bijhoudt met het Landelijk Meldpunt Veefabrieken, zijn inmiddels zeventien plannen in Overijssel bekend, samen goed voor 253 duizend varkens en 380 duizend kippen.

Wat is het bezwaar tegen megastallen?

Het bezwaar van een groot deel van de Overijsselse bevolking is dat deze bedrijven niet passen in het Overijsselse landschap. Niet alleen vanwege de aantasting van het hoogwaardige coulissenlandschap, maar ook vanwege de infrastructuur die totaal niet berekend is op de aan- en afvoer van voer en varkens. De megastallen vormen bovendien een bedreiging voor de

Plannen voor megastallen in Overijssel

- ① **Albergen**
uitbreiding naar 20.000 varkens
- ② **Beerzerveld**
nieuwbouw voor 22.000 varkens
- ③ **Daarlerveen**
nieuwbouw voor 380.000 vleeskuikens
- ④ **Daarlerveen**
nieuwbouw voor 8.400 varkens
- ⑤ **Dalfsen**
10.000 varkens
- ⑥ **Dalfsen**
10.000 varkens
- ⑦ **Geesteren**
nieuwbouw voor 10.000 varkens
- ⑧ **Markelo**
nieuwbouw voor 8.500 varkens
- ⑨ **Markelo**
nieuwbouw voor 10.000 varkens
- ⑩ **Markelo**
nieuwbouw voor 20.000 varkens
- ⑪ **Marle**
nieuwbouw voor 19.000 varkens
- ⑫ **Marle**
nieuwbouw voor 19.000 varkens
- ⑬ **Vriezenveen**
nieuwbouw voor 26.000 varkens

250608 © de Volkskrant - kr. Bron: Provincie Overijssel, Milieudefensie

ontwikkelingskansen van het reguliere familiebedrijf. Verder vrezin inwoners overlast van geur, geluid, fijnstof en ammoniak. Dergelijke 'eiwitfabrieken' horen thuis op een industrieterrein dicht bij zee, vinden deze tegenstanders. Het dierenwelzijn is voor hen van minder belang.

Overigens is de inrichting van het hok voor het welzijn van het varken belangrijker dan de concentratie van dieren in één stal, aldus deskundigen. Mits een boer het hok zodanig aanpast dat het varken 'natuurlijk gedrag' kan vertonen, kan de kwaliteit van zijn leven er zelfs op vooruitgaan in een megastal. Maar die garantie is er niet. Goede hokken vergen veel ruimte en geld. Een megaboer zal op beide willen-bezuinigen.

Wie beslist of de stallen er wel of niet komen?

Dat is onduidelijk. Niemand juicht de komst van megastallen toe, ook landbouwwerkgroep LTO Nederland kiest partij voor het kleinere familiebedrijf. Maar er is vooralsnog ook geen bestuur (behalve dat van de provincie Groningen) dat ze durft tegen te houden. Rijk, provincie en gemeenten geven de kwestie als een hete aardappel aan elkaar door. Gemeenten vinden dat de provincie de regie moet nemen en ook onafhankelijke adviesbureaus en deskundigen wijzen

naar de provincie. Maar het rijk en de provincie beschouwen een megastal als een lokale kwestie die op het bord van de gemeente ligt. Toch zouden alle fracties in Overijssel megastallen eigenlijk willen tegenhouden, alleen weten ze niet hoe. Ondertussen zijn Overijsselse gemeenten hard bezig plaats te maken voor megastallen.

Heeft de provincie Overijssel rekening gehouden met de komst van megastallen?

Nee, Overijssel is er volkomen door verrast. Net als Gelderland en Brabant heeft de provincie na de varkenspest in 1997 het platteland opnieuw ingedeeld en bepaald waar de intensieve veehouderij zich wel en niet mag vestigen.

Met het zogenoemde reconstructieplan werd het platteland van Salland en Twente ingedeeld in extensiveringsgebieden (varkens- en kippenbedrijven moeten weg of stoppen), verwevingsgebieden (bestaande bedrijven mogen blijven en autonoom groeien) en de landbouwwontwikkelingsgebieden.

Bij deze indeling is alleen gedacht aan de ontwikkelingskansen van de Overijsselse sector en is geen rekening gehouden met de komst van boeren uit andere provincies die met opgekochte 'varkensrechten' een slag willen maken op de mondiale vleesmarkt.

Wat eist het burgerinitiatief?

Het burgerinitiatief LOGs Weg (7.100 handtekeningen) wil dat alle landbouwwontwikkelingsgebieden in Overijssel verwevingsgebieden worden, waardoor gemeentebesturen bij nieuwe vestigingen veel secuurder moeten kijken of de lokale omgeving geen schade ondervindt van het nieuwe bedrijf.

Hoe reëel is deze wens?

Niet reëel, want anders dan de oppositie wil de coalitie van CDA, VVD en PvdA geen twee jaar besteden aan een nieuw reconstructieplan. Niettemin is de PvdA, die met negen zetels een cruciale rol speelt, fel tegen de komst van megastallen. Als er geen andere mogelijkheid is, kunnen de sociaal-democraten de oppositie alsnog aan een meerderheid helpen.

De PvdA vindt wel dat het aantal beschikbare hectares voor logs naar beneden moet omdat deze ruimte niet in verhouding staat met de lokale vraag. Overijssel heeft 17 duizend hectare beschikbaar, terwijl maar 28 Overijsselse boeren zich daadwerkelijk willen vestigen in de logs. Gedeputeerde Piet Jansen (CDA) vindt de discussie voorbarig: de kwestie komt pas in de herfst aan bod in de omgevingsvisie die de provincie dan moet opstellen.

Anja Slijter